

موضوع: بررسی موارد پیشنهادی در خصوص انتشار اوراق مرابحه

جلسات روزهای چهارشنبه ۱۳۹۶/۳/۳ با حضور آقایان مصباحی مقدم، تسخیری، موسویان، نظری، رضایی، محمدی، فلاح پور، محسنی، فهیمی، سرکار خانم رادفر و جمعی از کارشناسان سازمان بورس و اوراق بهادار و چهارشنبه ۱۳۹۶/۳/۱۷ با حضور آقایان مصباحی مقدم، تسخیری، موسویان، رضایی، محسنی، فهیمی، سرکار خانم رادفر و جمعی از کارشناسان سازمان بورس و اوراق بهادار و چهارشنبه ۱۳۹۶/۳/۳۱ با حضور آقایان مصباحی مقدم، تسخیری، موسویان، رضایی، محمدی، امیری، محسنی، سرکار خانم رادفر و جمعی از کارشناسان سازمان بورس و اوراق بهادار و چهارشنبه ۱۳۹۶/۴/۲۸ با حضور آقایان موسویان، تسخیری، نظری، رضایی، امیری، جمالی و سرکار خانم رادفر و جمعی از کارشناسان سازمان بورس و اوراق بهادار در محل سازمان تشکیل گردید و پیرامون سؤالات مطرح شده پیرامون اوراق مرابحه بحث شد.

معرفی موضوع:

به منظور توسعه کارکردهای انتشار اوراق مرابحه و تسهیل تأمین مالی از طریق این اوراق، سؤالات فقهی ذیل مطرح گردید.

۱. آیا بانی می تواند به وکالت از طرف دارندگان اوراق نسبت به خرید نقدی کالا از فروشنده و فروش اقساطی آن به خود اقدام کند؟
۲. آیا بانی می تواند وجوه جمع آوری شده از انتشار اوراق مرابحه را به صورت تدریجی تا سررسید صرف خرید کالا نماید؟ در این صورت سود پرداختی طی دوره اوراق مرابحه چگونه توجیه خواهد شد؟
۳. آیا خدمات می تواند دارایی پایه اوراق مرابحه قرار گیرد؟
۴. آیا دارایی های نامشهود می توانند دارایی پایه اوراق مرابحه قرار گیرند؟ (دارایی های نامشهود دارای مصادیق متنوعی است از جمله نرم افزارهای رایانه ای، علائم تجاری، حق امتیاز و فرانشیز، حق تألیف و انتشار، حق اختراع، حق استفاده از خدمات عمومی، فرمول ها و طرح ها و سرقفلی).
۵. آیا اوراق بهادار می تواند دارایی پایه اوراق مرابحه قرار گیرد؟
۶. در صورت تأخیر در پرداخت مبلغ بدهی مربوط به اوراق مرابحه، آیا تعیین وجه التزام به صورت روز شمار برای بانی جایز است؟

نظر کمیته تخصصی فقهی:

کمیته فقهی بعد از بررسی های لازم پاسخ سؤالات را به شرح ذیل ارائه نمود:

۱. از دیدگاه کمیته فقهی، وکالت بانی از طرف دارندگان اوراق، در خرید نقدی کالای موضوع مرابحه و فروش اقساطی آن به خود، بلااشکال می باشد. لازم است سازمان بورس و اوراق بهادار مقررات را به گونه ای تنظیم کند که از صوری نشدن معاملات اطمینان حاصل شود.
۲. خرید تدریجی کالا توسط بانی با استفاده از وجوه جمع آوری شده ناشی از انتشار اوراق بلااشکال می باشد. در صورت سرمایه گذاری وجوه باقی مانده تا زمان خرید کالا، سود حاصله متعلق به صاحبان اوراق است.

۳. در مرابحه تدریجی (در هر مورد خرید نقدی به وکالت از طرف دارندگان اوراق و فروش اقساطی به بانی)، جایز است نرخ سود مرابحه در زمان انجام هر معامله به اندازه‌ای تعیین شود که نرخ سود آن مرابحه به اضافه نرخ سود سرمایه‌گذاری، نرخ سود اوراق مرابحه را پوشش دهد.
۴. باید ضمن قراردادهای انتشار اوراق مرابحه، بانی را متعهد نمود تا نسبت به انجام مرابحه کالا با شرایط و در زمان معین اقدام کند؛ در غیر این صورت ملزم به پرداخت وجه التزام خواهد بود.
۵. به منظور الزام بانی در انجام موضوع وکالت و پرداخت وجه التزام، باید ذیل قرارداد صلحی که میان بانی و دارندگان اوراق تنظیم میشود، عدم فسخ وکالت و پرداخت وجه التزام شرط شود.
۶. مطابق دیدگاه برخی از فقهاء معاصر و نظر شورای نگهبان، بیع خدمات جایز می‌باشد. به منظور جلوگیری از غرر در معامله، نوع و میزان خدمت باید بصورت شفاف و دقیق مشخص باشد. بنابراین نسبت به خدمات نیز می‌توان اقدام به انتشار اوراق کرد.
۷. معامله دارایی‌های نامشهود، مانند مواردی که در سؤال چهارم ذکر شده است، در صورتی که منضبط و معین باشد، در قالب معاوضه یا صلح مرابحه‌ای صحیح است.
۸. حق سرقفلی به عنوان یک دارایی مستقل، زمانی می‌تواند معامله شود که ذیل قرارداد اجاره دارایی ابتداءً شرط شده باشد.
۹. اوراق بهاداری که ماهیتشان دارایی دینی است، مانند اوراق مرابحه، اسناد خزانه، اوراق سلف موازی استاندارد و اوراق استصناعی که منتهی به دین باشد، به دلیل ممنوعیت بیع دین به دین نمی‌توانند دارایی پایه اوراق مرابحه قرار گیرند.
۱۰. اوراق بهاداری که ماهیتشان دارایی عینی است مانند سهام، اوراق مشارکت و اوراق اجاره، می‌توانند دارایی پایه اوراق مرابحه قرار گیرند.
۱۱. اخذ وجه التزام در صورت شرط در قرارداد، صرفاً بر روی مبلغ بدهی اولی جایز است و دریافت وجه التزام بر روی وجه التزام اضافه شده جایز نمی‌باشد.

محل امضاء اعضای کمیته، آقایان:

مصباحی مقدم

تسخیری

محسنی

موسویان

نظری

رضایی

فهیمی